สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

GOVERNMENT DATA CATALOG SMART PLUS

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
MINISTRY OF DIGITAL ECONOMY AND SOCIETY

จังหวัดบึงกาฬ

สาธารณภัย

ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสำคัญ

ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดทำชุดข้อมูลด้านสาธารณภัย เพื่อสนับสนุนการจัดทำสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

จังหวัดบึงกาฬ

คำนำ

เอกสาร "ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย" จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางขับเคลื่อนการจัดทำชุดข้อมูลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อสนับสนุนการจัดทำชุดข้อมูลและสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารจังหวัด ในการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติที่มีความไม่แน่นอนสูง เนื้อหาในเอกสารมุ่งเน้นการวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูลสำคัญที่ครอบคลุมทั้งภัยธรรมชาติ รวมถึงสาธารณภัยอื่น ๆ เช่น อุบัติภัย โดยบูรณาการตามกรอบสถิติด้านภัยพิบัติสากล (DRSF) ซึ่งเชื่อมโยงกับหมุดหมายที่ 11 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

สำนักงานสถิติจังหวัดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือให้ ส่วนราชการในจังหวัดนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำบัญชีข้อมูลและพัฒนาสารสนเทศในรูปแบบแผนภาพ (Visualization) เพื่อให้การวางแผน ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีเอกภาพ ทันต่อสถานการณ์ และนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยที่ยั่งยืนแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

สำนักงานสถิติจังหวัดบึงกาฬ
มีนาคม 2569

สารบัญ

คำนำ 3
สารบัญ 4
1. เอกสาร/รายงานที่ปรับแก้ 5
2. บทนำ 5
3. วัตถุประสงค์ 6
4. คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง 7
5. แผนการดำเนินงาน 8
6. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น 8
7. แนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา 10
8. กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์ 11
9. เป้าหมายและหมุดหมาย 11
10. การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด 22
11. เป้าหมายและหมุดหมายตามแผนพัฒนาของจังหวัด... พ.ศ. 2566 – 2570 24
12. กรอบการดำเนินงานสถิติด้านภัยพิบัติ 24
13. การวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูล 28
14. กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหา 29
15. การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน และ ระบบบัญชีข้อมูลศูนย์ข้อมูล 33
16. บัญชีข้อมูลดิจิทัล 33
17. สถานภาพของระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด 36
18. การวิเคราะห์ข้อมูล 38
19. อ้างอิง 41

1. เอกสาร/รายงานที่ปรับแก้

ประเด็นที่ปรับแก้ (Version)	วันที่ปรับปรุง	ผู้ดำเนินการ
(ร่าง) ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย	12 ธันวาคม 2568	สำนักงานสถิติจังหวัด บึงกาฬ
(ร่าง) ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย	15 มกราคม 2569	สำนักงานสถิติจังหวัดบึงกาฬ
(ร่าง) ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย	2 มีนาคม 2569	สำนักงานสถิติจังหวัด บึงกาฬ
ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย	7 สิงหาคม 2569	สำนักงานสถิติจังหวัดบึงกาฬ

2. บทนำ

สถานการณ์ภัยพิบัติมีแนวโน้มเกิดมากขึ้นทั่วโลกและมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาที่ทำลายระบบนิเวศน์ ที่สร้างความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม คิดเป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี ในขณะที่มาตรการรับมือไปจนถึงนโยบายป้องกันเพื่อลดความสูญเสียยังมีช่องว่างและอุปสรรคที่ส่งผลให้สถานการณ์ในหลายพื้นที่ยังต้องเผชิญกับความสูญเสียอย่างต่อเนื่อง คำว่า ภัยพิบัติ (Disaster) ในทางสากล หมายถึง การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคม อันเป็นผลจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางเกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2560)

สำหรับในบริบทของประเทศไทย คำว่า "สาธารณภัย" ได้ถูกนำมาประยุกต์กับแนวคิดเรื่อง ภัยพิบัติตามที่ได้นิยามที่ปรากฏในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติหลักของประเทศไทยในการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยต่าง ๆ ในประเทศไทย กล่าวคือ “สาธารณภัย” หมายถึง“อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

จากข้อมูลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบกับข้อมูลแผนการจัดการความปลอดภัยและปัจจัยเสี่ยงทางสังคมของปี 2560 จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพระบบสถิติการเกิดภัยพิบัติ 8 ประเภท ได้แก่ อุทกภัย สึนามิ ดินโคลนถล่ม วาตภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง การคมนาคมและขนส่ง และภัยจากไฟป่าในช่วง 30 ปีนับแต่ปี 2532-2566 ชี้ให้เห็นว่าอุทกภัยเป็นภัยที่สร้างความเสียหายสูงสุดเกิดขึ้นกว่า 40,000 ครั้ง มีมูลค่าความเสียหายกว่า 166,255 ล้านบาท รองลงมาคือ สึนามิ ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวแต่มีผู้เสียชีวิตถึง 5,401 คน มูลค่าความเสียหาย 44,491 ล้านบาท

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผ่านการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2568 และได้เตรียมดำเนินการขับเคลื่อน

ภารกิจที่สำคัญเร่งด่วน รองรับนโยบายรัฐบาลครอบคลุมในเรื่อง ภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยความมั่นคง ภัยเศรษฐกิจ ภัยสังคม และการบริหารภาครัฐ ตามแนวทาง “Quick Win” โดยเน้นให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบจากภัยดังกล่าวข้างต้นให้แก่ประชาชน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ดำเนินการจัดทำระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อบูรณาการระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงานในระดับพื้นที่ และการใช้ประโยชน์บัญชีข้อมูลภาครัฐในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล และประเด็นการพัฒนาจังหวัด ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำหรับการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลของหน่วยงาน สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และเป็นไปตาม พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 มาตรา 4 การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะในช่องทางดิจิทัล และหลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อให้การจัดทำสารสนเทศในระดับจังหวัด มีความเป็นเอกภาพสอดคล้องนโยบายและสถานการณ์ในปัจจุบัน ประเด็นด้านสาธารณภัยจึงถูกพิจารณา เพื่อจัดทำชุดข้อมูลและนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบแผนภาพ สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร

จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งประสบปัญหาสำคัญด้านสาธารณภัย ได้แก่ ปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ไฟป่าและหมอกควัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ 3: พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดทำสารสนเทศด้านสาธารณภัยในรูปแบบแผนภาพจึงถูกพิจารณาเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการวางแผน เตรียมรับมือและป้องกันภัยพิบัติอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำบัญชีข้อมูลจังหวัดเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ และหลักเกณฑ์ ดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดทำ ปรับปรุง และนำเสนอสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญ โดยจังหวัดบึงกาฬ ได้เลือกชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสาธารณภัย ได้แก่ อุทกภัย และไฟป่าและหมอกควัน

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณภัย สามารถจัดทำบัญชีข้อมูลของหน่วยงาน สอดคล้องตามมาตรฐานและนำชุดข้อมูลที่จัดทำบัญชีข้อมูล มาวิเคราะห์ และจัดทำเป็นสารสนเทศ ตอบโจทย์ความต้องการของหน่วยงาน ตลอดจนความต้องการของผู้บริหารในจังหวัดได้

2. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐเห็นประโยชน์ของบัญชีข้อมูล เพื่อสืบค้น และใช้งานข้อมูลภายในหน่วยงานได้สะดวกขึ้น และสามารถสืบค้น ร้องขอ เข้าถึงข้อมูลข้ามหน่วยงานได้ตามสิทธิ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

3. เพื่อให้ภาคเอกชนและประชาชน สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลภาครัฐที่เปิดเผยได้การจัดทำบัญชีข้อมูลของหน่วยงานผ่าน GD Catalog Platform และให้บริการที่เว็บไซต์ https://buengkan.gdcatalog.go.th ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

4. เพื่อให้มีข้อมูลที่สามารถตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด จังหวัดบึงกาฬจึงได้เลือกประเด็นสำคัญ (Pain Point) “ด้านสาธารณภัย”

4. คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1) สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550)

2) ภัยจากอุทกภัย (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570)

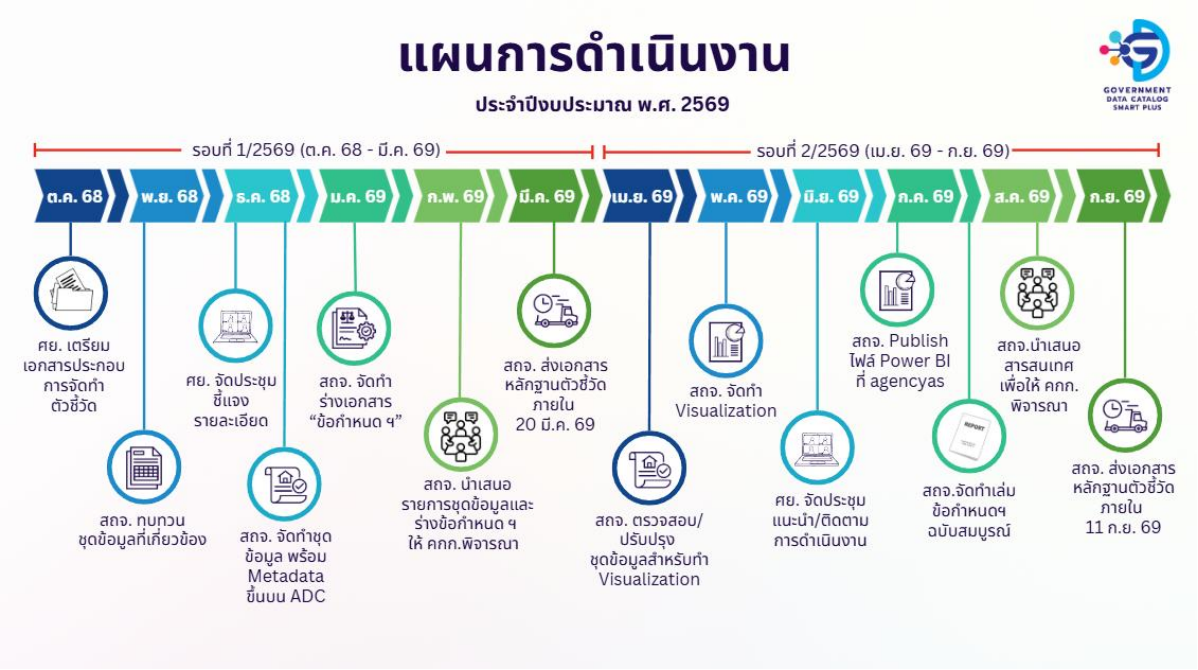
อุทกภัย หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ซึ่งมีสาเหตุจาก มีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติจนเกินขีดความสามารถระบายน้ำของแม่น้ำ ลำคลอง และยังมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ โดยการปิดกั้นการไหลของน้ำตามธรรมชาติทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน และสิ่งแวดล้อม สามารถจำแนกตามลักษณะการเกิดได้ ดังนี้

- **น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง** หมายถึง สภาวะน้ำท่วมหรือสภาวะน้ำล้นตลิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากระบบระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อันเป็นผลจากการเกิดฝนตกหนักณ บริเวณนั้น ๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำและบริเวณชุมชนเมืองใหญ่ ๆ น้ำท่วมขัง ส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำและแผ่เป็นบริเวณกว้างเนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน
- **น้ำท่วมฉับพลัน** หมายถึง สภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่เนื่องจากฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมาก และมีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำหรือต้านน้ำน้อยหรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำพังทลาย น้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนัก และมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้นมาก่อนเลย แต่มีฝนตกหนักมากบริเวณต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป การเกิดน้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรงและเคลื่อนที่ด้วยความเร็วมาก โอกาสที่จะป้องกัน และหลบหนีจึงมีน้อย

3) ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน หมายถึง ภัยที่เกิดจากไฟป่าไม่ว่าจะจากสาเหตุใดก็ตาม เกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่าก็ตาม แล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ตลอดจนส่งผลให้เกิดฝุ่น ควัน และอนุภาคขวนลอยในบรรยากาศ ภายใต้กระแสลมอ่อน และอากาศไม่สามารถลอยตัวขึ้นไปในบรรยากาศได้ ทำให้เกิดอันตรายต่อทรัพย์สินและสุขภาพของประชาชน

4) ความเสียหาย หมายถึง ทรัพย์สินทางกายภาพ เช่น อาคารและส่วนประกอบ โครงสร้างพื้นฐาน สินค้าที่เก็บไว้ในคลัง และทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยความเสียหายอาจเกิดขึ้นระหว่างหรือภายหลังจากประสบเหตุการณ์ภัยในทันทีความเสียหายถูกวัดในเชิงกายภาพและคิดคำนวณด้วยมูลค่าทดแทนเป็นตัวเงิน (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2560)

5. แผนการดำเนินงาน

รูปที่ 1 แผนการดำเนินงาน

หมายเหตุ : กิจกรรมอาจปรับเปลี่ยนตามแผนการดำเนินงานของจังหวัด

6. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ด้วยสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำโดยแบ่งตามห้วงเวลาของการเกิดภัยนั้น ๆ ในรอบ 1 ปีซึ่งมีทั้งภัยที่สามารถคาดการณ์ได้หรือสาธารณภัยรูปแบบใหม่และ/หรือ มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งทำให้คาดการณ์ได้ยากหรือมีความไม่แน่นอนสูง ทั้งนี้ จังหวัดบึงกาฬ เผชิญกับภัยพิบัติหลากหลายรูปแบบอย่างต่อเนื่องและยาวนานเป็นประจำทุกปี ได้แก่ อุทกภัย ไฟป่า และหมอกควัน ซึ่งแต่ละภัยมีลักษณะ สาเหตุ และช่วงเวลาเกิดที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. อุทกภัย เป็นภัยคุกคามที่รุนแรงในช่วงฤดูฝนของไทย โดยเฉพาะระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และมีความรุนแรงมากในเดือนสิงหาคม-กันยายน เมื่อฝนตกหนักและต่อเนื่อง ลักษณะภูมิศาสตร์ของจังหวัดบึงกาฬเป็นจังหวัดริมฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำสงคราม มีพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำ และได้รับอิทธิพลจากฝนตกหนักจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และพายุ ทำให้แม่น้ำโขงและลำห้วยสาขาเอ่อล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่เกษตรกรรมและบ้านเรือนริมฝั่งแม่น้ำอย่างต่อเนื่อง

รูปที่ 2 ปฏิทินสาธารณภัย

ที่มา: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570

2. ไฟป่า และหมอกควัน เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปลายฤดูแล้ง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของภาคเหนือและพื้นที่ภูเขาสูงของประเทศไทย สาเหตุหลักมาจากการเผาหมุนเวียนพื้นที่การเกษตร (Shifting Cultivation) การเผาป่าเพื่อหาของป่า การเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ประกอบกับภาวะอากาศแห้งแล้งมาก ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ และมีลมแรง ทำให้ไฟลุกลามอย่างรวดเร็วและควบคุมได้ยาก ส่งผลต่อคุณภาพอากาศ สุขภาพประชาชน และทำลายระบบนิเวศป่าไม้

ผลกระทบจากภัยพิบัติซ้ำซากเหล่านี้ สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคมของ จังหวัดบึงกาฬ อย่างมหาศาล ทั้งในภาคครัวเรือน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ดังนี้

1. อุทกภัย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือน ทรัพย์สินของประชาชน โครงสร้างพื้นฐานทั้งถนน สะพาน ระบบสาธารณูปโภค พื้นที่เกษตรกรรมถูกน้ำท่วม ส่งผลให้พืชผลเน่าเสีย สัตว์เลี้ยงเสียชีวิต ประชาชนต้องอพยพหนีน้ำ เกิดโรคระบาดจากน้ำท่วมขัง และการคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรติดขัด

2. ไฟป่า และหมอกควัน ทำลายทรัพยากรป่าไม้และระบบนิเวศ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากมลพิษทางอากาศและฝุ่นควัน (PM 2.5) โดยเฉพาะผู้สูงอายุและเด็ก ส่งผลให้ต้นทุนค่ารักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น ทัศนวิสัยในการเดินทางลดลง ส่งผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สัตว์ป่าสูญเสียที่อยู่อาศัย และความหลากหลายทางชีวภาพลดลง

ผลกระทบรวม จากภัยพิบัติทั้ง 2 ประเภทนี้ส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดชบเซา รายได้ประชากรลดลง หนี้สินเพิ่มขึ้น งบประมาณในการฟื้นฟูและบูรณะสูงมาก ประชาชนต้องย้ายถิ่นฐานหางาน และเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น การเตรียมการแก้ไขปัญหาจึงต้องทำอย่างเร่งด่วนและยั่งยืน โดยผู้บริหารจังหวัดได้มอบนโยบายให้ความสำคัญกับการใช้ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงานระดับพื้นที่และการบูรณาการข้อมูล เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดทำชุดข้อมูลและสารสนเทศเชิงพื้นที่จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อวางแผนป้องกันภัยพิบัติอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

7. แนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา

เนื่องจากความรุนแรงของปัญหาภัยพิบัติซ้ำซากที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจังหวัดบึงกาฬจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนและยั่งยืน โดยสอดคล้องยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในแผนพัฒนาจังหวัดบึงกาฬ เพื่อให้เป็นการแก้ปัญหาที่ตรงความต้องการของประชาชนและครอบคลุมทุกภัยพิบัติจังหวัดบึงกาฬจึงกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา ดังนี้

7.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ (กอปภ.จ) ทำหน้าที่สั่งการ อำนวยการประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับรวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่

แนวทางการดำเนินงาน

1.) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ ได้ประสานศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๗ สกลนคร เพื่อสนับสนุนเครื่องจักรกลในการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉิน (อุทกภัย) เพื่อรองรับปริมาณน้ำฝนที่อาจมีจำนวนมากในช่วงเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๘ ดำเนินการกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ ๓ จุด ได้แก่ บริเวณฝายห้วยกำแพง สะพานห้วยกำแพง และสะพานหน้าสถานีเรือบึงกาฬ (ห้วยพันลำ)

2.) โครงการชลประทานบึงกาฬ ดำเนินการปรับปรุงฝาย พนังกั้นน้ำ การขุดลอกคลองกำจัดสิ่งกรีดขวางทางน้ำ และโครงการก่อสร้างประตูระบายน้ำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานบรรเทาอุทกภัยเมืองบึงกาฬ เพื่อช่วยแก้ปัญหาน้ำท่วมและบริหารจัดการน้ำลงสู่แม่น้ำโขง

7.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอก

แนวทางการดำเนินงาน

1.) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ซึ่งมีกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กิจกรรม 1 การจัดทำแผนแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ประจำปีงบประมาณ

กิจกรรม 2 ติดตามและรายงานสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน เพื่อแจ้งในไลน์กลุ่มผู้บริหารจังหวัดทราบ

2.) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ ได้จัดตั้งตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ทำหน้าที่เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในพื้นที่

7.3 การบูรณาการข้อมูลและการจัดการภัยพิบัติ

1) ภารกิจ

- กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ (กอปภ.จ) ทำหน้าที่สั่งการ อำนวยการประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับรวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่โดยให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อควบคุมแก้ไขปัญหาระดมสรรพกำลังการประสานงาน การสั่งการ วางแผน โดยการปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งของผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่เป็นลำดับแรก และต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัย

2) เป้าหมาย

- ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่ ให้ติดตามข้อมูลข่าวสาร สภาพอากาศ และข่าวสารจากทางราชการอย่างใกล้ชิด รวมทั้ง เตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์สาธารณภัย (พายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง) ที่จะเกิดขึ้น โดยแนะนำการปฏิบัติตนให้ปลอดภัย ตรวจสอบบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง จัดเก็บสิ่งของและหาสิ่งปกคลุมผลผลิตทางการเกษตร หากมีข้อบ่งชี้จะเกิดสาธารณภัยให้รีบแจ้งเตือนภัยประชาชนในพื้นที่เตรียมพร้อมรับสถานการณ์

- ให้อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์ สภาพอากาศ และปัจจัยเสี่ยงในพื้นที่ เพื่อประสานและบูรณาการ หน่วยงานเครือข่าย ภาคเอกชนองค์การสาธารณกุศล มูลนิธิ เตรียมพร้อมทรัพยากร เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักรกลสาธารณภัย รวมถึงกำลังเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมบรรเทาภัย ปฏิบัติงาน อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยตลอด ๒๔ ชั่วโมง

- ยึดแนวทางการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉิน ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยพิบัติทั้ง 2 ประเภท อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดบึงกาฬ และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

8. กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์

1.1 กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์โดยตรง

1) ภาคการเกษตร เช่น กลุ่มเกษตรกรที่ประสบสาธารณภัย

2) ภาคประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

1.2 กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์โดยอ้อม

1) ผู้บริหารใช้ในการติดตามผลการพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

2) หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดนโยบายตามแผนพัฒนาจังหวัดได้ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเกษตรจังหวัด โครงการชลประทานจังหวัด

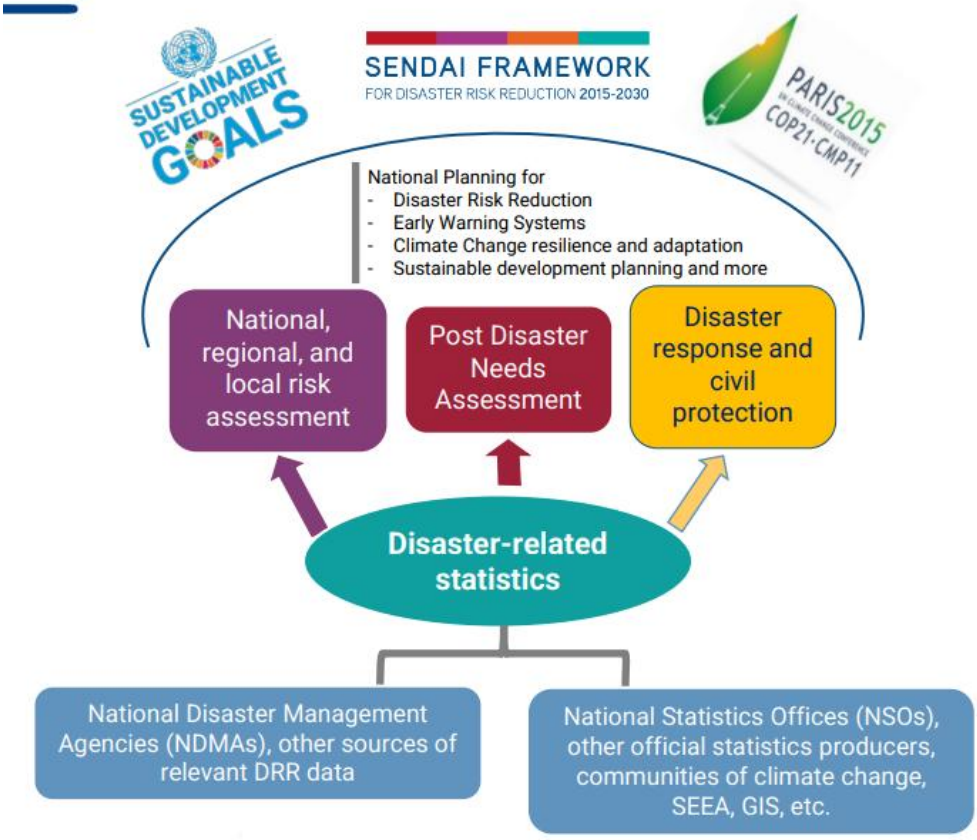
3) ภาคเอกชนทั้งภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม

9. เป้าหมายและหมุดหมาย

9.1 ความเกี่ยวข้องกับกรอบความร่วมมือระดับสากล

ในการยกระดับการบริหารจัดการสาธารณภัยสู่มาตรฐานสากล ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ การบูรณาการระหว่าง ยุทธศาสตร์ระดับชาติ และพันธกิจระดับโลก ผ่าน 3 กรอบความร่วมมือหลัก ได้แก่ กรอบเซนไดฯ (Sendai Framework) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และความตกลงปารีส (Paris Agreement) ซึ่งทั้ง 3 กลไกนี้มีความเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกันในการวางรากฐานการรับมือกับภัยพิบัติที่ซับซ้อนขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การบูรณาการดังกล่าวไม่เพียงช่วยลดความเปราะบางในทุกระดับ แต่ยังมุ่งเน้นการสร้างระบบฐานข้อมูลและสถิติที่แม่นยำ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินความเสี่ยงและการตัดสินใจเชิงนโยบายที่นำไปสู่การสร้างความสามารถในการฟื้นตัวและปรับตัว (Resilience) และความยั่งยืนอย่างแท้จริง เพื่อให้เห็นภาพความเชื่อมโยงที่ชัดเจน จึงสามารถจำแนกบทบาทและแนวทางของแต่ละกรอบความร่วมมือที่มีต่อการจัดการสาธารณภัย ได้ดังนี้

รูปที่ 3 กรอบความร่วมมือหลักในระดับบสากลเพื่อการพัฒนาสถิติที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ

ที่มา: Updates on the Global Disaster-Related Statistics Framework (G-DRSF) and its linkage to climate processes, 12th Meeting of the Expert Group on Environment and Climate Change Statistics (EG-ECCS)

1. กรอบเซนได (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030) มีเป้าหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม ด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ โครงสร้าง กฎหมาย สุขภาพ วัฒนธรรม การศึกษา สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี การเมือง รวมถึงมาตรการเชิงสถาบันที่มีการบูรณาการและลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อป้องกัน และทำให้ความล่อแหลมและเปราะบางต่อภัยพิบัติลดน้อยลง ตลอดจนช่วยให้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญเหตุและฟื้นฟูที่ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถรับมือและฟื้นคืนกลับได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 เป้าหมายหลักเพื่อติดตามความก้าวหน้า

เป้าหมายที่ 1: อัตราการเสียชีวิตจากภัยพิบัติของโลกลดลงอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ ๒๕๗๓ โดยค่าเฉลี่ยการเสียชีวิตจากภัยพิบัติต่ออัตราการเสียชีวิตของประชากรโลก ๑ แสนคน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๗๓ จะต้องน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๔๘ – ๒๕๕๘

เป้าหมายที่ 2: จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติของโลกลดลงอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ โดยค่าเฉลี่ยของผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่อประชากรโลก ๑ แสนคน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๗๓ จะต้องน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๔๘ – ๒๕๕๘

เป้าหมายที่ 3: ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยพิบัติโดยตรงลดลงเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของโลก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ 4: สาธารณูปโภคที่สำคัญ และบริการสาธารณะพื้นฐาน ได้แก่ สถานพยาบาลและสถานศึกษาได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติลดลงอย่างเป็นรูปธรรม จากการพัฒนาความพร้อมในการรับมือและฟื้นกลับได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดภัยพิบัติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ 5: จำนวนประเทศที่มียุทธศาสตร์ลดความเสี่ยงภัยพิบัติในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายที่ 6: มีการยกระดับการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศแก่ประเทศกำลังพัฒนาด้วยการให้การสนับสนุนการดำเนินการตามกรอบนี้ในระดับชาติที่เพียงพอและยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ 7: ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าและข้อมูลความเสี่ยงภัยพิบัติเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (สำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ)

2. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายระดับโลก 17 ข้อที่สหประชาชาติ (UN) กำหนดขึ้นในปี ค.ศ. 2015 เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาโลกอย่างยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้สำเร็จภายในปี ค.ศ.2030 โดย**เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย** ประกอบด้วย 3 เป้าหมายหลัก ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน

เป้าหมายย่อย 1.5: ภายในปี พ.ศ. 2573 สร้างภูมิต้านทานให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ในสถานการณ์เปราะบาง รวมทั้งลดความเสี่ยงและความล่อแหลมต่อภาวะสภาพ

อากาศผันผวนรุนแรง การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

เป้าหมายที่ 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย 11.5: ลดจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ที่ได้รับผลกระทบตลอดจนลดความสูญเสียโดยตรงทางเศรษฐกิจเทียบเคียงกับ GDP ของโลก ที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบางภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 11.b: ภายในปี พ.ศ. 2563 เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการเพื่อนำไปสู่ความครอบคลุม ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิต้านทานต่อภัยพิบัติและให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกระดับ โดยเป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยง

เป้าหมายที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายย่อย 13.1: เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

เป้าหมายย่อย 13.2: บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ

เป้าหมายย่อย 13.3: พัฒนาการศึกษา การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเตือนภัยล่วงหน้า (SDG MOVE)

3. ความตกลงปารีส (Paris Agreement /COP21) คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ที่ได้รับการรับรองในการประชุม COP21 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 โดยมีเป้าหมายจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ต่ำกว่า 2°C และพยายามจำกัดให้ไม่เกิน 1.5°C เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม โดย**มาตราที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย** ประกอบด้วย 2 มาตราหลัก ดังนี้

มาตรา 7 การปรับตัว (Adaptation)

ความตกลงปารีสกำหนดเป้าหมายระดับโลกด้านการปรับตัว ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัว การเสริมสร้างความยืดหยุ่น และการลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้บริบทของเป้าหมายด้านอุณหภูมิของความตกลง โดยมุ่งเสริมสร้างความพยายามในการปรับตัวระดับชาติอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงการสนับสนุนและความร่วมมือระหว่างประเทศ ความตกลงนี้ตระหนักว่าการปรับตัวเป็นความท้าทายระดับโลกที่ทุกฝ่ายต้องเผชิญ ภาคีทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการปรับตัว รวมถึงการจัดทำและดำเนินแผนการปรับตัวแห่งชาติ (National Adaptation Plans) และควรจัดส่งและปรับปรุงรายงานการปรับตัว (Adaptation Communication) เป็นระยะ ซึ่งระบุถึงลำดับความสำคัญ ความต้องการ แผนงาน และการดำเนินการ ทั้งนี้ ความพยายามในการปรับตัวของประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการยอมรับ

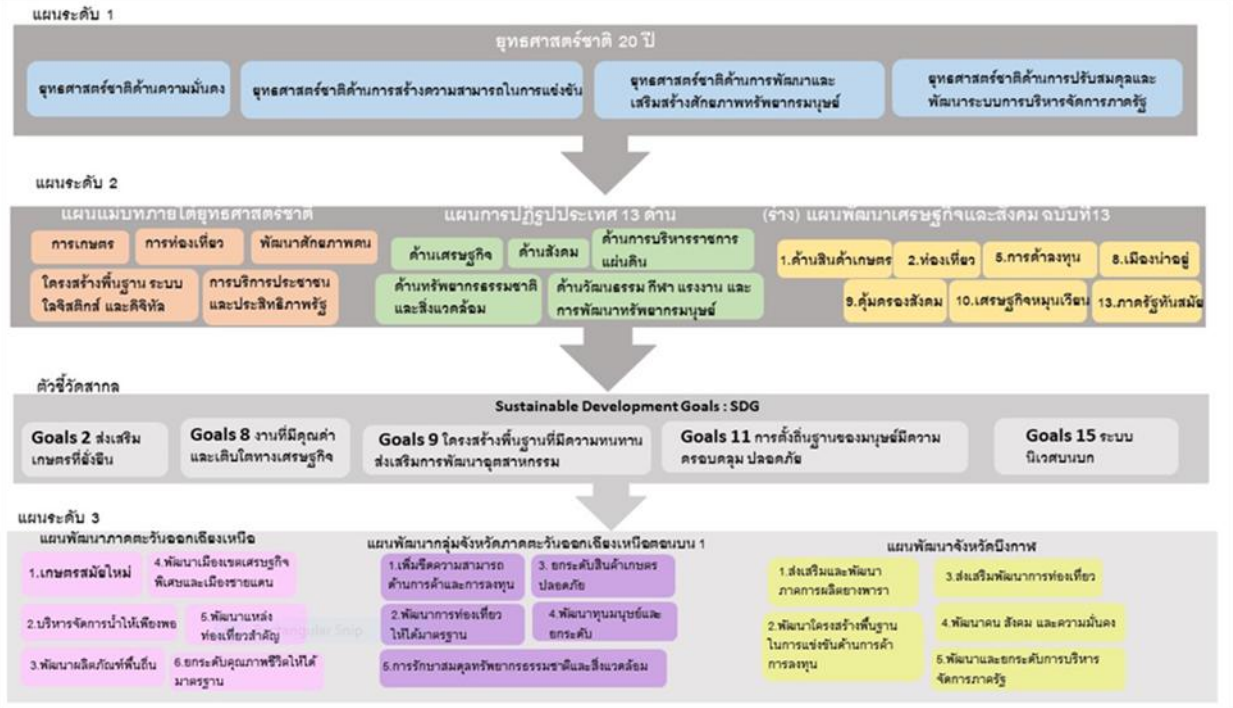
มาตรา 8 การสูญเสียและความเสียหาย (Loss and Damage)

ความตกลงปารีสตระหนักถึงความสำคัญของการหลีกเลี่ยง ลดผลกระทบ และจัดการกับการสูญเสียและความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบด้านลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างช้าๆ ตลอดจนบทบาทของการพัฒนาที่ยั่งยืนในการลดความเสี่ยงจากการสูญเสียและความเสียหาย ภาคีต่างๆ จะต้องเพิ่มพูนความเข้าใจ การดำเนินการ และการสนับสนุน รวมถึงผ่านกลไกระหว่างประเทศวอร์ซอ (Warsaw International Mechanism) บนพื้นฐานของความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสูญเสียและความเสียหายจากผลกระทบด้านลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)

9.2 ความเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ

การกำหนดประเด็นสำคัญ (Pain point) ของจังหวัดบึงกาฬ “สาธารณภัย” ที่ถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญของพื้นที่ โดยแผนพัฒนาจังหวัดได้กำหนดแนวทางและเป้าหมายที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาจังหวัด

Strategy Road Map ความเชื่อมโยงตั้งแต่ยุทธศาสตร์ มาแผนพัฒนาจังหวัด

รูปที่ 4 การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับประเทศสู่แผนพัฒนาจังหวัดบึงกาฬ

รูปที่ 5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

ทั้งนี้ ความเกี่ยวข้องกับของประเด็นสำคัญ (Pain point) ของจังหวัดบึงกาฬ กับหมุดหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) พบว่าประเด็นสำคัญ “สาธารณภัย” สอดคล้องกับ 1 หมุดหมาย ดังนี้

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 1 ลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 2 ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

เป้าหมายที่ 3 สร้างภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์การพัฒนาที่ 1	การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 2	การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 3	การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 4	การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 5	การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

9.3 ความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทเฉพาะเรื่อง

ในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ (Pain point) “สาธารณภัย” ของจังหวัดบึงกาฬ ได้ศึกษาห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย 140 เป้าหมาย แผนแม่บทย่อยภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน) ที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของจังหวัด ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 6	**พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ**
แผนแม่บทย่อย: 6.2	การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน
เป้าหมาย 060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ ที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน (รูปที่ 6)

รูปที่ 6 แผนแม่บทย่อย 6.2 การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน เป้าหมาย 060201

ประเด็นที่ 18 **การเติบโตอย่างยั่งยืน**
แผนแม่บทย่อย 18.1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
เป้าหมาย 180102 พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น (รูปที่ 7)

รูปที่ 7 แผนแม่บทย่อย 18.1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เป้าหมาย 180102

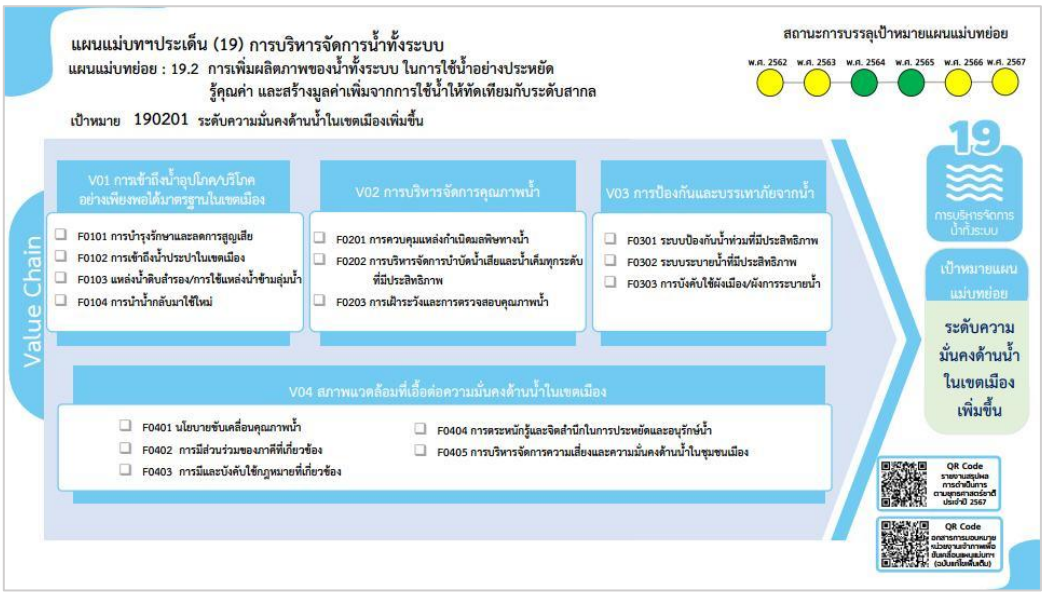
ประเด็นที่ 19 **การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ**
แผนแม่บทย่อย 19.1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ
เป้าหมาย 190102 การรับมือกับพิบัติด้านน้ำเพิ่มขึ้น (รูปที่ 8)

รูปที่ 8 แผนแม่บทย่อย 19.1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เป้าหมาย 190102

แผนแม่บทย่อย 19.2 การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัดรู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

เป้าหมาย 190202 ระดับความมั่นคงน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น (รูปที่ 9)

รูปที่ 9 แผนแม่บทย่อย 19.2 การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัดรู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล เป้าหมาย 190203

นอกเหนือจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์แล้ว ยังมีแผนบูรณาการในระดับประเทศคือ **แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570** เพื่อเป็นแผนระดับประเทศในการลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการลดผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากสาธารณภัยทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามและภัยธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ จำเป็นต้องมี การสร้างความรู้ความเข้าใจการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction: DRR) ร่วมกับการแก้ไขปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solutions : NbS) โดยใช้แนวคิดการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (Ecosystem-based Adaptation) ในการปฏิบัติงานเพื่อการป้องกัน จัดการ และฟื้นฟูธรรมชาติ หรือการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศอย่างยั่งยืน จากความท้าทายทางสังคมและการปรับตัว สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและความหลากหลายทางชีวภาพ (biodiversity) อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การสร้างการรับรู้ความเข้าใจถึงแนวทางในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้กับทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ให้มีความตระหนักและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม มีการลงทุนเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย และพัฒนาองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในและต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อที่จะเป็นข้อมูลและเครื่องมือในการกำหนดมาตรการ แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทำให้เกิดการบูรณาการจัดการสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้นเพื่อให้สังคมเกิดภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือและฟื้นกลับ อย่างรวดเร็ว ซึ่งแผนดังกล่าวประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ

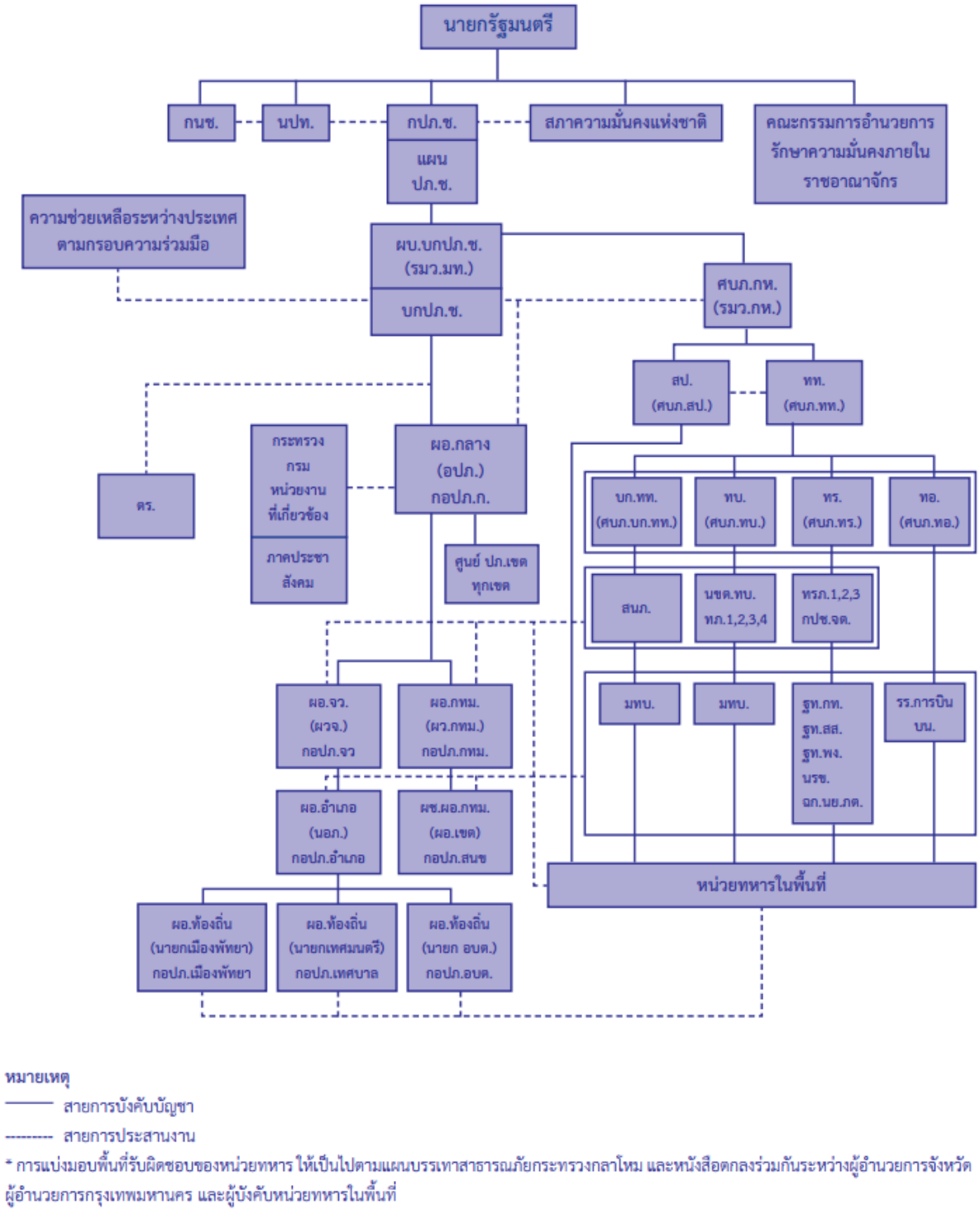
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและการประยุกต์ใช้นวัตกรรม ด้านสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

แผนภาพที่ 2 – 1 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

รูปที่ 10 แผนที่ยุทธศาสตร์แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570

ทั้งนี้ในการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวจำเป็นต้องดำเนินงานร่วมกับหลายหน่วยงานในเชิงบูรณาการ โดยมีแผนผังความเชื่อมโยงการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ดังภาพ

รูปที่ 11 แผนผังความเชื่อมโยงการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

10. การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

สำนักงานสถิติจังหวัดในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ได้ดำเนินการวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ พร้อมทั้งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด สามารถสรุปความสอดคล้องระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา กับประเด็นหมุดหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องระหว่างประเด็นหมุดหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และประเด็นการพัฒนาจังหวัดของแผนพัฒนาจังหวัดฯ

ประเด็นหมุดหมาย แผนฯ 13	ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
1. ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรมและการแปรรูปยางพาราแบบครบวงจร
2. ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน	3. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
3. ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก	-
4. ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง	-
5. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค	2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
6. ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน	-
7. ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้	-
8. ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน	4. พัฒนาคน ชุมชน และความมั่นคงสู่สังคมสงบสุข
9. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม	-
10. ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	-
11. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	3. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
12. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	-
13. ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	5. พัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ฉบับ พ.ศ. 2566-2570 พบว่า ประเด็นสำคัญ (Pain point) ของจังหวัดบึงกาฬ คือ “สาธารณภัย” โดยมีตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสอดคล้องกับหมุดหมาย ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 1 ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ 1.1 จำนวนประชาชนที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากค่าเฉลี่ย 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในแต่ละภัย

ตัวชี้วัดที่ 1.2 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยธรรมชาติโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (รวมถึงความเสียหายที่เกิดกับโครงสร้างพื้นฐานและการหยุดชะงักของการบริการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ) ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ตัวชี้วัดที่ 1.3 จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ 2.1 มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

ตัวชี้วัดที่ 2.2 การมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 พื้นที่

ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเตือนภัยมีประสิทธิภาพ (ครอบคลุมภัยสำคัญ สามารถเชื่อมโยงระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับโลก มีความแม่นยำ ทันต่อเวลา และสามารถเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้)

เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัดที่ 3.1 ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ภายในปี 2570 และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ 3.2 การมีส่วนร่วมในการส่งข้อมูลจากพื้นที่เกิดภัยเข้าสู่ระบบเตือนภัยส่วนกลาง

ตัวชี้วัดที่ 3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ความรู้ และมีแผนในการจัดการด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัดที่ 3.4 ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตรและ ภัยธรรมชาติ

ตัวชี้วัดที่ 3.5 มีกองทุนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการศึกษาวิจัยและเป็นแหล่งเงินรับประกันภัยต่อ

11. เป้าหมายและหมุดหมายตามแผนพัฒนาของจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2566 – 2570

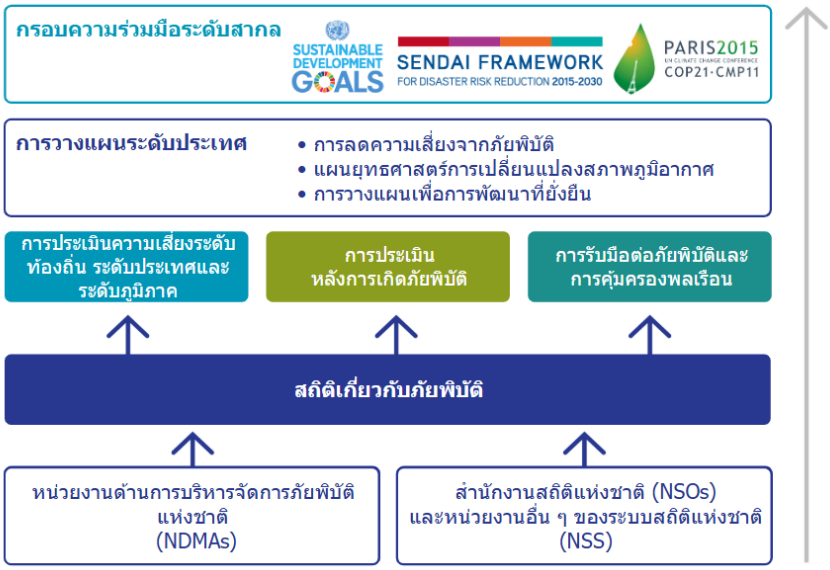
ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดบึงกาฬ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป้าหมายการพัฒนาของจังหวัด คือ “จังหวัดบึงกาฬ เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมยางพารา การเกษตรก้าวหน้าประตูการค้าอินโดจีน ท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ประชาชนคุณภาพชีวิตดี เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน"” ซึ่งจังหวัดบึงกาฬได้เตรียมดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญเร่งด่วน รองรับนโยบายรัฐบาลครอบคลุมในเรื่อง ภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยความมั่นคง ภัยเศรษฐกิจ ภัยสังคม และการบริหารภาครัฐ ตามแนวทาง “Quick Win” และลดผลกระทบจากภัยดังกล่าวข้างต้นให้แก่ประชาชนโดยประเด็นสำคัญ (pain point) ของจังหวัดบึงกาฬ เรื่อง สาธารณภัย นั้น ตรงกับประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัย โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้

1. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับจังหวัดบึงกาฬ
2. สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อเฝ้าระวังปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬให้เกิดความยั่งยืน
3. มีเครือข่ายในการเฝ้าระวังป้องกันด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาดังกล่าว จังหวัดบึงกาฬ จึงได้กำหนดประเด็น “สาธารณภัย” เป็นประเด็นปัญหาสำคัญของจังหวัด (Pain point)

12. กรอบการดำเนินงานสถิติด้านภัยพิบัติ

กรอบการดำเนินงานสถิติที่ด้านภัยพิบัติ (Disaster-related Statistics Framework: DRSF) คือแนวทางที่พัฒนาโดยคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำสถิติที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ ซึ่งประกอบด้วยคำอธิบายสำหรับชุดสถิติพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ แนวทางเชิงระเบียบวิธี และเครื่องมือสำหรับการนำไปปฏิบัติ โดยกรอบนี้ออกแบบมาเพื่อใช้งานโดยหน่วยงานจัดการภัยพิบัติแห่งชาติ (NDMAs) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (NSO) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับชาติอื่นๆ เพื่อยกระดับคุณภาพและความสอดคล้องของสถิติ ในการสนับสนุนการติดตามและบรรลุเป้าหมายของกรอบเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558-2573 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

รูปที่ 12 ความสอดคล้องระหว่างกรอบการดำเนินงานสถิติด้านภัยพิบัติกับกรอบความร่วมมือระดับสากลและแผนระดับประเทศ

ที่มา: Disaster-related Statistics Framework: DRSF, UNESCAP

12.1 กรอบแนวคิดของ DRSF

กรอบแนวคิด DRSF ครอบคลุมสถิติตลอดวงจรการจัดการภัยพิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงหลัก ดังนี้

รูปที่ 13 กรอบแนวคิดของ DRSF

1. ก่อนเกิดภัยพิบัติ ในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อประเมินความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ว่าภัยอันตรายประเภทใดมีโอกาสเกิดขึ้นในพื้นที่ใด ประชากรและทรัพย์สินใดอยู่ในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงปัจจัยที่ทำให้ชุมชนมีความเปราะบางหรือมีความสามารถในการรับมือ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกรวบรวมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องก่อนที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้น เพื่อใช้ในการวางแผนป้องกันและเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย

1.1) ภัยที่ทำให้เกิดภัยพิบัติแบบฉับพลัน/กระบวนการแบบค่อยๆ ก่อตัวและทำให้เกิดภัยพิบัติ (Hazards) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประเภท ความถี่ ความรุนแรง และการกระจายตัวเชิงพื้นที่ของภัยอันตรายต่างๆ ทั้งภัยที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วมฉับพลัน และภัยที่ค่อยๆ ก่อตัว เช่น ภัยแล้ง การกัดเซาะชายฝั่ง

1.2) ความล่อแหลม/สภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง (Exposure) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประชากร ทรัพย์สิน โครงสร้างพื้นฐาน และระบบเศรษฐกิจสังคมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย

1.3) ความเปราะบาง (Vulnerability) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและปัจจัยทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ทำให้บุคคล ชุมชน หรือระบบมีความอ่อนไหวต่อผลกระทบจากภัยอันตราย

1.4) ศักยภาพในการจัดการปัญหา (Coping Capacity) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของครัวเรือน ธุรกิจ ชุมชน และประเทศในการรับมือกับแรงกระแทกจากภัยพิบัติ รวมถึงระบบเตือนภัยล่วงหน้า แผนเตรียมความพร้อม และการลงทุนในการลดความเสี่ยง

2. ระหว่างและภายหลังภัยพิบัติ (During and Post-Disaster) สถิติในช่วงระหว่างและภายหลังภัยพิบัติมุ่งเน้นการบันทึกข้อมูลความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ ทั้งในมิติของมนุษย์ วัตถุ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเหล่านี้ถูกรวบรวมระหว่างการตอบสนองฉุกเฉินและการประเมินหลังภัยพิบัติ เพื่อใช้ในการวางแผนฟื้นฟูและปรับปรุงการประเมินความเสี่ยงในอนาคต ประกอบด้วย

2.1) ผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม ความเสียหายทางกายภาพที่เกิดขึ้นระหว่างหรือหลังภัยพิบัติโดยตรง ต่อที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

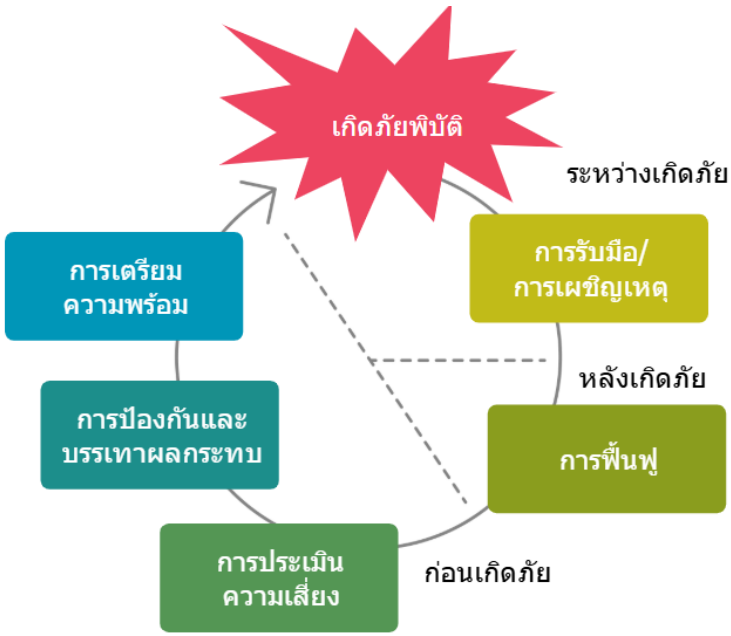
2.2) ผลกระทบโดยตรงต่อมนุษย์ การสูญเสียชีวิต การบาดเจ็บและเจ็บป่วย การพลัดถิ่น การอพยพ และการสูญเสียงานหรือการดำรงชีพ

2.3) ผลกระทบโดยตรงต่อวัตถุและความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความเสียหายต่อที่อยู่อาศัย อาคาร โครงสร้าง เครื่องจักร โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ และการหยุดชะงักของบริการพื้นฐาน

2.4) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impacts) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือสภาพสังคมที่ไม่ได้เกิดจากภัยพิบัติโดยตรง แต่เป็นผลสืบเนื่อง เช่น การสูญเสียรายได้จากธุรกิจหยุดชะงัก การลดลงของผลผลิตทางเศรษฐกิจ (ESCAP)

12.2 วงจรการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

ในแต่ละระยะของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัตินั้น ต้องการประเภทของข้อมูลที่แตกต่างกัน ทำให้ต้องใช้กลไกและรูปแบบการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน กรอบ DRSF สอดคล้องกับวงจรการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันเป็นวงจร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

รูปที่ 14 วงจรการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

ก่อนเกิดภัย (Pre-Disaster)

1. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นกระบวนการในการกำหนดลักษณะ ขอบเขต และตำแหน่งของความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ความล่อแหลม สภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง และเงื่อนไขของความเปราะบางต่อภัย และนำเสนอการจัดการรับมือต่อผลกระทบจากภัยพิบัติทุกประเภท การประเมินอย่างครอบคลุมส่งผลให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันตลอดจนความต้องการและช่องว่างทางสถิติ รวมถึงการประเมินและการกำหนดหรือการแก้ไขกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
2. การป้องกันและบรรเทาผลกระทบ (Prevention and Mitigation) มาตรการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติสามารถช่วยลดความเสี่ยงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของภัย โดยครอบคลุมทั้งมาตรการเชิงโครงสร้าง เช่น การสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม การเสริมความแข็งแรงของอาคาร และมาตรการที่ไม่ใช่โครงสร้าง เช่น การวางผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร การจัดการลุ่มน้ำ
3. การเตรียมความพร้อม (Preparedness) การพัฒนาความรู้และศักยภาพโดยรัฐบาล องค์กรที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุและฟื้นฟู ชุมชน และบุคคล เพื่อให้สามารถคาดการณ์ รับมือ และฟื้นฟูจากผลกระทบจากภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น ที่ใกล้เข้ามา หรือที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดทำแผนฉุกเฉิน การฝึกซ้อม ระบบเตือนภัยล่วงหน้า และการสำรองเสบียงและอุปกรณ์

ระหว่างเกิดภัย (During Disaster)

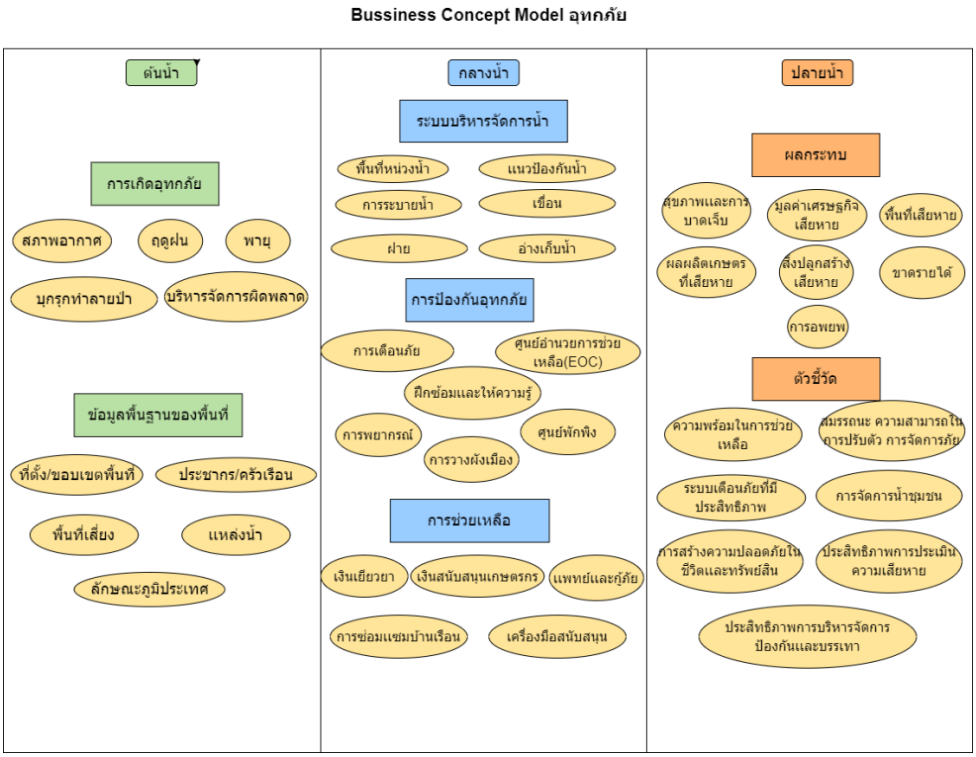
4. การรับมือ/การเผชิญเหตุ (Response) เป็นการดำเนินการโดยทันทีในระยะก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังการเกิดภัย โดยเน้นไปที่การรักษาชีวิต การลดผลกระทบต่อสุขภาพ ความปลอดภัยสาธารณะ การบรรเทาทุกข์ขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน รวมถึงการค้นหาและกู้ภัย การอพยพ การแจกจ่ายความช่วยเหลือ และการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

หลังเกิดภัย (Post-Disaster)

5. การฟื้นฟู (Recovery) การฟื้นฟูในระยะหลังการเกิดภัยพิบัติเป็นกระบวนการในการปรับสภาพหรือปรับปรุงความเป็นอยู่และสุขภาพของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติตลอดจนการฟื้นฟูหรือฟื้นตัวของสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ กายภาพ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเหล่านี้ควรสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนและ "การสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม" (Build Back Better) เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในอนาคต

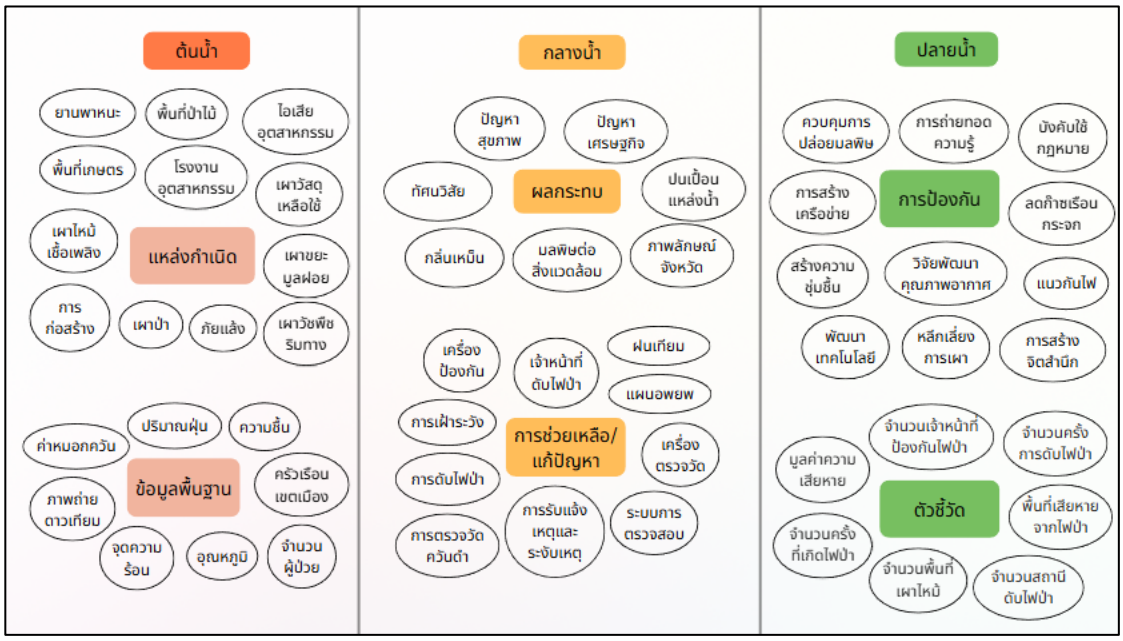
13. การวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูล

13.1 อุทกภัย

รูปที่ 15 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain point “สาธารณภัย ด้านอุทกภัย”

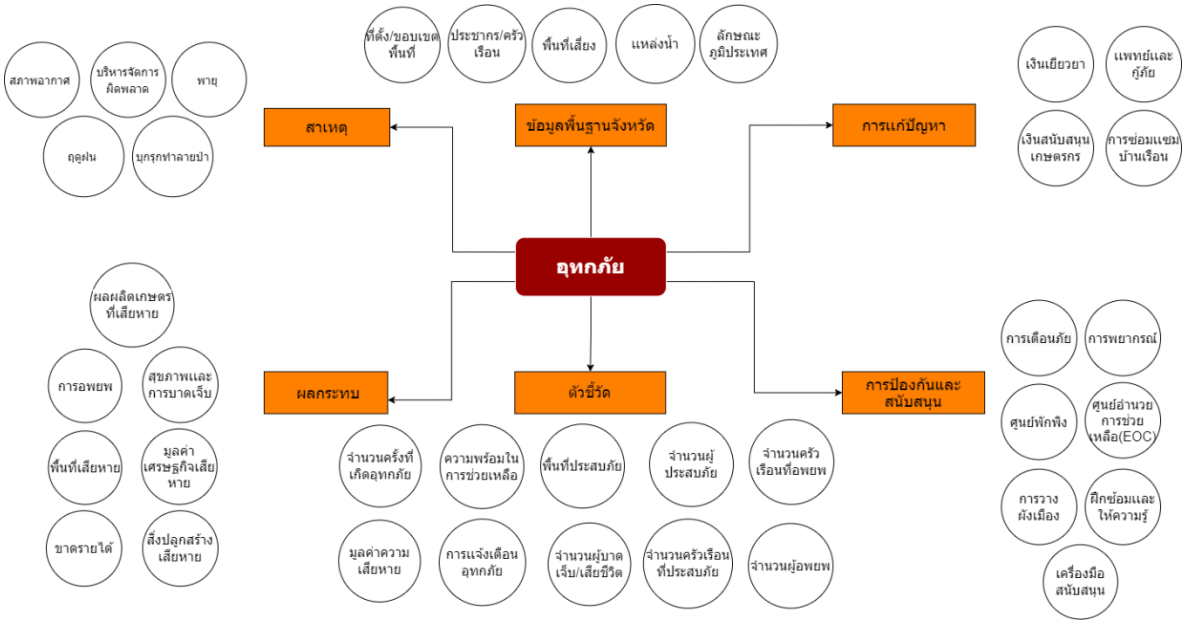
13.2 ไฟป่า และหมอกควัน

รูปที่ 16 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain point “สาธารณภัย ด้านไฟป่า และหมอกควัน”

14. กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหา

14.1 อุทกภัย

รูปที่ 17 Data Model ประเด็น Pain point “สาธารณภัย ด้านอุทกภัย”

ตารางที่ 3 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาอุทกภัย

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. สาเหตุ	สภาพอากาศ ฤดูฝน พายุ บุกรุกทำลายป่า บริหารจัดการผิดพลาด	- การพยากรณ์และติดตามสถานการณ์ - การแจ้งเตือนล่วงหน้า
2. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	ที่ตั้ง/ขอบเขตพื้นที่ ประชากร/ครัวเรือนพื้นที่เสี่ยง แหล่งน้ำ ลักษณะภูมิประเทศ	- การคาดการณ์จำนวนผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ - การคาดกาณ์พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
3. การแก้ปัญหา	เงินเยียวยา เงินสนับสนุนเกษตรกร แพทย์และกู้ภัย การซ่อมแซมบ้านเรือน	- มีการให้เงินสนับสนุนผู้ประสบภัยที่เพียงพอ - การซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหายที่รวดเร็ว - มีบุคลากรทางการแพทย์ที่เพียงพอและมีกู้ภัยช่วยเหลือในยามฉุกเฉินได้ทันท่วงที
4. การป้องกันและสนับสนุน	การเตือนภัย ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือ (EOC) ฝึกซ้อมและให้ความรู้ การพยากรณ์ การวางผังเมือง ศูนย์พักพิง เครื่องมือสนับสนุน	- การมีระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ - การเตรียมความพร้อมของทรัพยากร (งบประมาณ คน ความรู้ และเครื่องมือ) - การมีบริการศูนย์พักพิงที่เพียงพอ - การออกแบบผังเมืองที่ป้องกันอุทกภัย - การพยากรณ์ที่แม่นยำ
5. ผลกระทบ	สุขภาพและการบาดเจ็บ มูลค่าเศรษฐกิจเสียหาย พื้นที่เสียหาย ผลผลิตเกษตรที่เสียหาย สิ่งปลูกสร้างเสียหาย ขาดรายได้ การอพยพ	- จำนวนผู้ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพ/ผู้บาดเจ็บ ลดลง - มูลค่าความเสียหายของเกษตรกร สิ่งปลูกสร้าง เศรษฐกิจลดลง

14.2 ไฟป่า และหมอกควัน

รูปที่ 18 Data Model ประเด็น Pain point “สาธารณภัย ด้านไฟป่า และหมอกควัน”

ตารางที่ 5 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาไฟป่า และหมอกควัน

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. แหล่งกำเนิด	ภัยแล้ง การเผาป่า วัชพืชริมทาง ขยะมูลฝอย วัสดุเหลือใช้ เผาไหม้เชื้อเพลิง การก่อสร้าง ไอเสียอุตสาหกรรม ยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชน พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตร	- สาเหตุการเกิดหมอกควัน - การคาดการณ์เหตุการณ์
2. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	ปริมาณฝุ่น ครัวเรือนเขตเมือง ค่าหมอกควัน จำนวนผู้ป่วย ความชื้น จุดความร้อน ภาพถ่ายดาวเทียม อุณหภูมิ	- ปริมาณฝุ่นลดลง - ค่าหมอกควันในจังหวัดลดลง
3. ผลกระทบ	กลิ่นเหม็น ทัศนวิสัย ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจ ปนเปื้อนแหล่งน้ำ มลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์จังหวัด	- จำนวนผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจลดลง - มลพิษทางอากาศลดลง - มูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น
3. การช่วยเหลือ/แก้ปัญหา	เครื่องป้องกัน แผนอพยพ เจ้าหน้าที่ดับไฟป่า การทำฝนเทียม เครื่องมือตรวจวัด การดับไฟป่า การเฝ้าระวัง การตรวจวัดค่าควันดำ ระบบการตรวจสอบ การรับแจ้งเหตุและระงับเหตุ	- การระงับไฟป่าได้อย่างรวดเร็ว - ศูนย์รับแจ้งเหตุ และเจ้าหน้าที่ดับไฟป่าเพียงพอ - การเกิดไฟป่าลดลง
4. การป้องกัน	การควบคุมการปล่อยมลพิษ สร้างความชุ่มชื้น สร้างแนวกันไฟ หลีกเลี่ยงการเผา ลดก๊าซเรือนกระจก พัฒนาเทคโนโลยี วิจัยพัฒนาคุณภาพอากาศ การถ่ายทอดความรู้ บังคับใช้กฎหมาย การสร้างเครือข่าย และการสร้างจิตสำนึก	- จำนวนครั้งและพื้นที่การเกิดไฟป่าลดลง - มลพิษทางอากาศลดลง

15 การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน และ ระบบบัญชีข้อมูลศูนย์ข้อมูล

15.1 ระบบบัญชีของศูนย์ข้อมูล

ตารางที่ 6 การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลศูนย์ข้อมูล

รายชื่อระบบบัญชี	หน่วยงานเจ้าของศูนย์ข้อมูล	URL	ระบบที่ใช้	จำนวนชุดข้อมูล
ไม่มีการใช้ข้อมูลจากระบบบัญชีของศูนย์ข้อมูล				

15.2 ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน

ตารางที่ 7 การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน

รายชื่อระบบบัญชี	หน่วยงานเจ้าของข้อมูล	URL	จำนวนชุดข้อมูล
1. ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	https://catalog.disaster.go.th/	1

15. บัญชีข้อมูลดิจิทัล

ตารางที่ 8 บัญชีข้อมูลดิจิทัลที่ใช้ในการวิเคราะห์ Dashboard

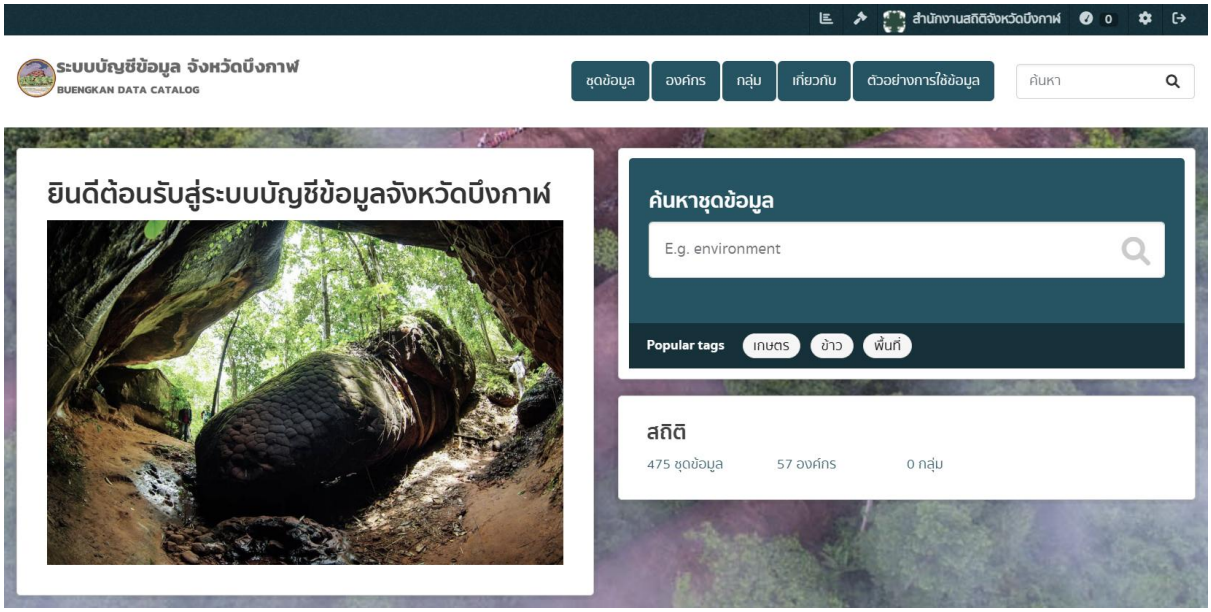
ลำดับ	จังหวัด	ชื่อชุดข้อมูล	เจ้าของ	URL Data Set
1	จังหวัดบึงกาฬ	พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย จังหวัดบึงกาฬ	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/flood-hazard-area01
2	จังหวัดบึงกาฬ	พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยรายหมู่บ้าน	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/village-risk-area
3	จังหวัดบึงกาฬ	พื้นที่ความเสียหายจากอุทกภัย	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/flood-damage
4	จังหวัดบึงกาฬ	การประกาศเขตพื้นที่ประสบภัย	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/area01
5	จังหวัดบึงกาฬ	การประกาศเขตให้ความช่วยเหลือ	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/area2
6	จังหวัดบึงกาฬ	เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/relief-fund

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อชุดข้อมูล	เจ้าของ	URL Data Set
7	จังหวัดบึงกาฬ	ศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/evacuation-center
8	จังหวัดบึงกาฬ	ประชากรกลุ่มเปราะบาง	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/vulnerable-group
9	จังหวัดบึงกาฬ	เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์เครื่องจักรกลสาธารณภัย	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/machinery01
10	จังหวัดบึงกาฬ	เกษตรที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย	สำนักงานเกษตรจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_021
11	จังหวัดบึงกาฬ	สัตว์เลี้ยงทางการเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_004
12	จังหวัดบึงกาฬ	วันที่ฝนตก	สถานีอุตุนิยมวิทยาบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_027
13	จังหวัดบึงกาฬ	ปริมาณฝน	สถานีอุตุนิยมวิทยาบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_026
14	จังหวัดบึงกาฬ	ความชื้นสัมพัทธ์	สถานีอุตุนิยมวิทยาบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_025
15	จังหวัดบึงกาฬ	ความกดอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ	สถานีอุตุนิยมวิทยาบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_024
16	จังหวัดบึงกาฬ	อุณหภูมิ ณ สถานีตรวจอากาศ	สถานีอุตุนิยมวิทยาบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_023
17	จังหวัดบึงกาฬ	พื้นที่ป่าจังหวัดบึงกาฬ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/forest-area-01

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อชุดข้อมูล	เจ้าของ	URL Data Set
18	จังหวัดบึงกาฬ	อ่างเก็บน้ำ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/reservoir
19	จังหวัดบึงกาฬ	สถานการณ์จุดความร้อนไฟป่า (Hotspot)	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_006
20	จังหวัดบึงกาฬ	การเกิดไฟป่ารายเดือน	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/wildfire-data01
21	จังหวัดบึงกาฬ	เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/forest-network
22	จังหวัดบึงกาฬ	คุณภาพอากาศ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_002
23	จังหวัดบึงกาฬ	ฝุ่นละออง PM 2.5	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk69_04_003
24	จังหวัดบึงกาฬ	ผู้ป่วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการรับสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5)	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/2-5-pm2-5
25	จังหวัดบึงกาฬ	ประชากรจากการทะเบียน	ที่ทำการปกครองจังหวัดบึงกาฬ	https://buengkan.gdcatalog.go.th/dataset/bk01

16. สถานภาพของระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

ผู้สนใจข้อมูลสามารถเข้าใช้งานระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดบึงกาฬ ผ่าน GD Catalog Platform ซึ่งได้ให้บริการที่เว็บไซต์ : URL : https://buengkan.gdcatalog.go.th/

รูปที่ 19 ภาพหน้าเว็บไซต์ของระบบบัญชีข้อมูลพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ

17.1 ความพร้อมของชุดข้อมูลที่เป็นแบบโครงสร้าง

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนชุดข้อมูลแบบมีโครงสร้าง จำแนกตามกลุ่มชุดข้อมูล

กลุ่มชุดข้อมูล	จำนวนชุดข้อมูลแบบมีโครงสร้าง
การเกษตร และปศุสัตว์	2 ชุดข้อมูล
อาณาเขตและพื้นที่	9 ชุดข้อมูล
เทคโนโลยีสารสนเทศและอุตุนิยมวิทยา	8 ชุดข้อมูล
ประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ	6 ชุดข้อมูล

17.2 ความพร้อมของผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมในระบบบัญชี

ตารางที่ 10 รายชื่อชุดข้อมูลที่มีความพร้อมใช้ในการนำไปวิเคราะห์ Dashboard จำแนกตามหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

รายชื่อหน่วยงาน	รายชื่อชุดข้อมูลที่หน่วยงานเป็นเจ้าของ
1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ (1 ชุดข้อมูล)	1. สถิติอุทกภัยรายหมู่บ้าน
2. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดบึงกาฬ (8 ชุดข้อมูล)	1. พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย รายหมู่บ้าน 2. พื้นที่ความเสียหายจากอุทกภัย 3. การประกาศเขตพื้นที่ประสบภัย 4. การประกาศเขตให้ความช่วยเหลือ

รายชื่อหน่วยงาน	รายชื่อชุดข้อมูลที่หน่วยงานเป็นเจ้าของ
	5. เงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย 6. ศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย 7. ประชากรกลุ่มเปราะบาง 8. เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลสาธารณภัย
3. สถานีอุตุนิยมวิทยาบึงกาฬ (5 ชุดข้อมูล)	1. วันที่ฝนตก 2. ปริมาณฝน 3. ความชื้นสัมพัทธ์ 4. ความกดอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ 5. อุณหภูมิ ณ สถานีตรวจอากาศ
4. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ (7 ชุดข้อมูล)	1. พื้นที่ป่าจังหวัดบึงกาฬ 2. อ่างเก็บน้ำ 3. สถานการณ์จุดความร้อนไฟป่า (Hotspot) 4. การเกิดไฟป่ารายเดือน 5. เครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน 6. คุณภาพอากาศ 7. ฝุ่นละออง PM 2.5
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ (1 ชุดข้อมูล)	1. ผู้ป่วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการรับสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)
6. สำนักงานเกษตรจังหวัดบึงกาฬ (1 ชุดข้อมูล)	1. เกษตรที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย
7. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ (1 ชุดข้อมูล)	1. สัตว์เลี้ยงทางการเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ
8. ที่ทำการปกครองจังหวัดบึงกาฬ (1 ชุดข้อมูล)	1. ประชากรจากการทะเบียน

17.3 รายการชุดข้อมูลที่มีข้อมูลพร้อมใช้และต้องการนำมาใช้งาน แต่ยังไม่ได้นำขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

ตารางที่ 11 รายการชุดข้อมูลที่มีข้อมูลพร้อมใช้และต้องการนำมาใช้งาน แต่ยังไม่ได้นำขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

รายการข้อมูล	หน่วยงาน	อยู่ในหมวด	การตอบปัญหา
ไม่มีรายการชุดข้อมูลที่มีข้อมูลพร้อมใช้และต้องการนำมาใช้งาน แต่ยังไม่ได้นำขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด			

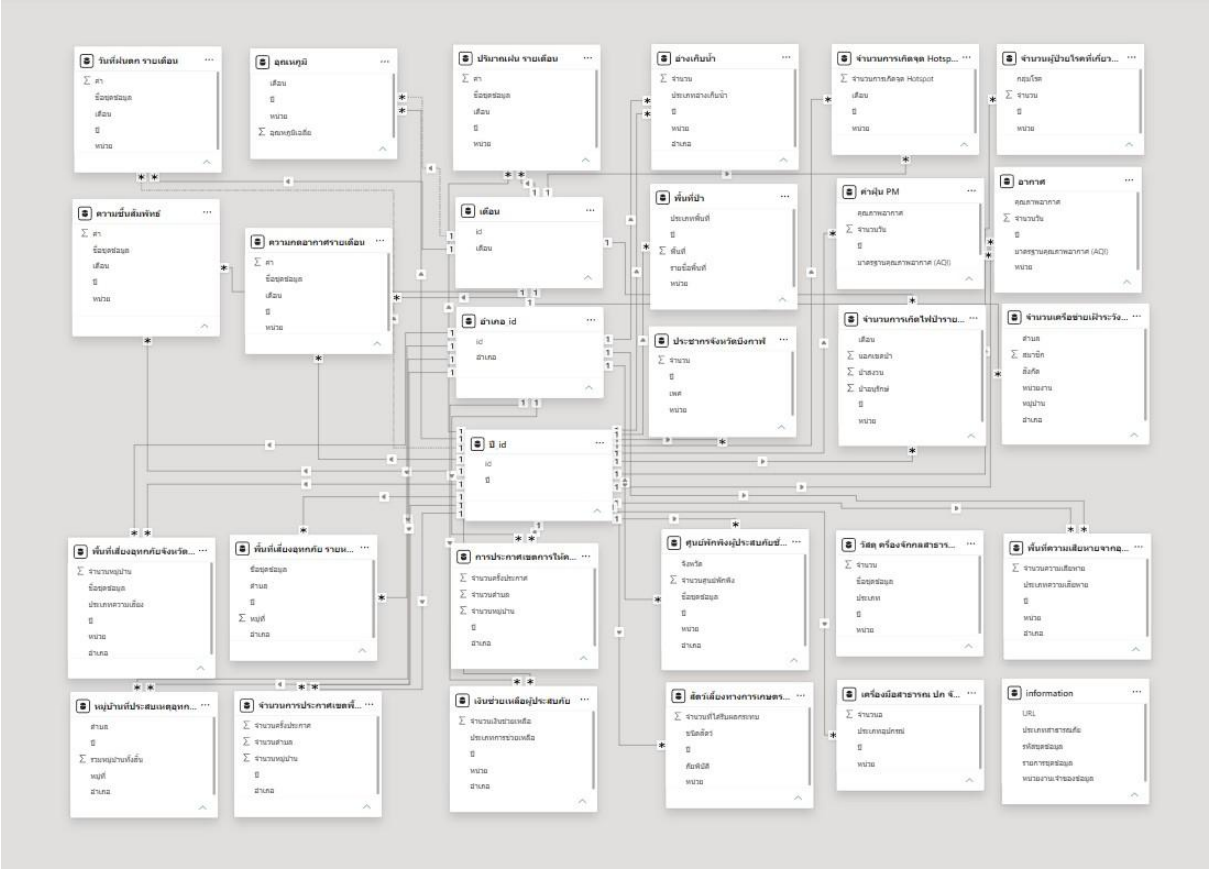
17.4 รายการชุดข้อมูลที่ต้องการใช้แต่ยังไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 12 รายการชุดข้อมูลที่ต้องการใช้แต่ยังไม่มีข้อมูล

รายการข้อมูลที่ไม่มีการจัดเก็บ	หมายเหตุ
ไม่มีรายการชุดข้อมูลที่ต้องการใช้แต่ยังไม่มีข้อมูล	

17. การวิเคราะห์ข้อมูล

17.1 การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง (Data Model)

รูปที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูล

17.2 รูปแบบของ Mockup ของ Power BI ที่เหมาะกับสารสนเทศที่ใช้ในกระบวนงาน

รูปที่ 21 รูปแบบของ Mockup ของ Power BI

17.3 สถานภาพการขึ้นต้นแบบ Dashboard

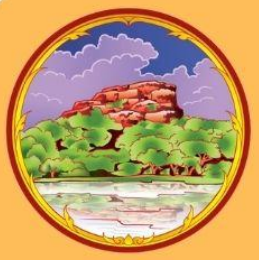
สามารถเรียกใช้งานได้ที่ URL : https://agencyas.gdcatalog.go.th/bungkan/utilization (Link ที่ได้ทดสอบการขึ้นชุดข้อมูล ด้วย CKAN API : https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiY2JiZGE1YjEtMzRhOS00NDk4LTk2YmMtNWY4NTgzODI1M2RlIiwidCI6ImY2NGQzMTgzLTc2OTEtNGZjYi1hNWVmLTM5ZWJjMDgyYmZmOSIsImMiOjEwfQ%3D%3D

รูปที่ 22 สารสนเทศวิเคราะห์การนำไปใช้ประโยชน์

18. อ้างอิง

1. แผนพัฒนาจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569)
2. แผนเผชิญเหตุอุทกภัยจังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2569
3. แผนเผชิญเหตุป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) จังหวัดบึงกาฬ ปี 2568-2569 กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ
4. แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ
5. ไพบูลย์วัฒนศิริธรรม. (2546). ความมั่นคงของมนุษย์. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย
6. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (ม.ป.ป.). สรุปสาระสำคัญ กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573. สืบค้นจาก https://research.disaster.go.th/research/download/5553?id=5915
7. SDG Move. (ม.ป.ป.). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ SDGs. สืบค้นจาก https://www.sdgmove.com/sdg-101/
8. UNFCCC. (n.d.). Key aspects of the Paris Agreement. Retrieved from https://www.unfccc.int/most-requested/key-aspects-of-the-paris-agreement
9. UNESCAP. (2021). Disaster-related Statistics Framework. Retrieved from https://unece.org/sites/default/files/2021-06/S1_2_Disaster-related%20Statistics%20Framework_ESCAP.p

สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานสถิติจังหวัดบึงกาฬ
ศูนย์ราชการจังหวัดบึงกาฬ
โทรศัพท์ 0 4249 2503
อีเมล : saraban_bungkan@nso.mail.go.th
Are Data Catalog : https://buengkan.gdcatalog.go.th/